

נזיר ח

עניין: לשון יונית בתורה

תוס' ב"ב קסד:

שיעצירוהו ממלכותו: **הינא** אחת.
לשון יוני הוא כדאמר (ד) (שבת 77
ב:) בלשון יוני קורין לאחת הינא
וקסה דמאי קמ"ל דאס אמר הריני
נזיר שתי נזירות דהוא חייב שתי נזירות
הא פשיטא מה לי לשון עברי ומה
לי לשון יוני מה לי לשון לעז וי"ל
דאס אינו יודע מהו לשון דיגון טריגון
ואמר הריני נזיר דיגון טריגון ואינו
"משמע בלשון הקדש כמו דיגון (ה)
שתיים כו' דהאי הוי לשון לעז והא
קמ"ל דהוי בלשון חכמים וחייב אס
אמר דיגון שתי נזירות וכי האי גוונא
אמרינן [בגדלים] (77 י:) הריני נזיק
נזיר פזיח איכא דאמרי לשון נכריס
הכי וא"ל לשון חכמים [שגדו] להיות
נזיר ב: **עיון תפלה**. הוא רע

של"ה תורה שבע"פ כלל יד

(ו) **ובכלל** פה קדוש הוא להציל מטעות,
כשתראה בדברי רז"ל שמפרשים
תיבה ואומרים שכן הוא לשון יוני או לשונות
אחרים של גוי, כגון אתהן בפרשת קדושים
שפירש רש"י אתהן אחת הן לשון יוני הוא.
וכן בפרשת בא, טט בכתפי שתיים פת באפריקי
שתיים (מנהגין 7, 8). אל יעלה בדעתך שהתורה
כתבה אלו הלשונות שאינם לשון קודש, אלא
הכי פירושו, כשברא הקדוש ברוך הוא עולמו
לא היה רק לשון הקודש כמו שכתב רש"י ז"ל
בכמה דוכתי, וכשכלל הקדוש ברוך הוא
הלשונות בדור הפלגה, בא לשון הקודש גם כן
בשאר הלשונות, והתיבות הנ"ל הם לשון
קודש ונבללו בלשון יוני או בכתפי או
באפריקי.

שפת אמת יתרו תרנ"ד

בענין שמיעת יתרו אצל קבלת התורה
כמו שאמרו¹ יתרו שמע ואיתבר
ואתכפיא. וזה היה גמר יציאת מצרים
וגאולה שלא יהיה שפחה תירש גבירתה. כי
באמת כל החכמות שבעולם הם רק להיות
הכנה לחכמת האמת חכמת התורה. כמו
שכתוב (איוב כח, כח) הן יראת ה' היא חכמה.
ואיתא² הן בלשון יונית אחת. פירוש
שחכמת התורה היא יחידית שכל החכמות
הם ניצוצי החכמה העיקרית. ובאמת קיום
הכל בחכמה. כמו שכתוב (משלי ג, יט) בחכמה
יסד ארץ. אבל היא חכמה המתלבשת
בטבע. וחכמת התורה היא אחדות עצם
החכמה. כמו שאמרו חז"ל³ כשרואין חכמי

קדושת לוי פרשת דברים

בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה
באר את התורה (א, ה). עיין
ברש"י: 'באר', בשבעים לשון. ולמה ביאר
כאן התורה בשבעים לשון. וכו' יבואר
הפסוק (תהלים פז, ו) 'ה' יספור בכתוב עמים
זה יולד שם סלה. הכלל, כי לפעמים
כתיב בתורה תיבת התרגום, כגון 'ג'ר
שהדוּתא' (בראשית לא, מז) וכן הלשון של
שאר אומות, כגון 'טוטפת' (שמות יג, טז)
ט"ט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים
(מנחות לד, ב), וכן 'הן' בלשון יוני אחת
(שבת לא, ב), וכן שאר לשונות שכתוב
בתורה מלשונות הגוים. וחד טעם הוא,
כי הלשון של כל האומות הוא החיות
מן האומה, ולשון הקודש הוא של
ישראל לבד. ובאמת ישראל שמעו
התורה בסיני רק בלשון הקודש (עי' ברכות
יג, א; מגילה יז, ב), והקב"ה המביט
מראשית אחרית שראה שישראל צריכין
להיות בגלות, לזה כתב בתורה לשון של
שאר אומות, שעל ידי זה יהיה להם
אחיזה בחיות שלהם, שהוא הלשון
בהתורה הקדושה, בכדי שישראל יוכל
להיות להם תקומה בגלות. וזהו הרמז
בפסוק 'ה' יספור בכתוב עמים, כלומר
שהקב"ה כתב בתורה איזה כתב מן
העמים מן שאר האומות, זה יולד שם
סלה, בכדי שהצדיק יוכל לקיים שם, כי
הצדיק נקרא 'זה' כמאמר חכמינו ז"ל
(ברכות ו, ב) כל העולם לא נברא אלא
לצוות ל'זה'. וזהו הרמז 'זה' יולד שם
סלה, בכדי שהצדיק יהיה לו קיום
בגלות. וזהו 'בארץ מואב' כי בארץ
ישראל לא היה רק לשון הקודש, אבל
בארץ מואב שהוא ארץ הגוים חוץ לארץ
ישראל, צריך לבאר התורה בכל הלשונות
בכדי לקיים ישראל בגלות!: